

TAMPEREEN
YLIOPISTO

JOHTAMISKORKEAKOULU

KOMMENTTIPUHEENVUORO

*RAHOITUSMALLI NYT!
JYVÄSKYLÄ 21.11.2018*

Professori Jussi Kivistö

TRENDI: “KOLMEN PILARIN MALLI”

Korkeakoulujen rahoituksen perusarkkitehtuuri

Pilari 1:
Perusrahoitus
(~30-80+%)

*Vakaus, ennustettavuus,
kattavuus*

AUTONOMIA - NYKYISYYS

Pilari 2:
Tulosrahoitus
(~5-40%)

Tehokkuus, kannustavuus

**TILIVELVOLLISUUS -
MENNEISYYS**

**Pilari 3: Strategian,
innovaatioiden ja laadun
rahoittaminen**

(~5-15 %)

*Kapasiteetin vahvistaminen,
huippuyksiköt*

MUUTOS - TULEVAISUUS

Tavoite- ja tulossopimukset

42 % Koulutus

30 % Suoritetut alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot

- Josta ylemmät kk-tutkinnot 19 % ja alemmat kk-tutkinnot 11 %
- Kertoimet tavoiteajalle ja toiselle tutkinnolle sekä alakohtaisuudelle
- Tavoitekatto ylemmille korkeakoulututkinnoille

5 % Jatkuva oppiminen ja yhteistyö

4 % Työllistyminen ja työllistymisen laatu

- 2 % työlliset vuosi valmistumisen jälkeen, 2 % uraseuranta

3 % Opiskelijapalaute

8 % Suoritetut tohtorintutkinnot

Julkaisut

- 14 %**
- Vertaisarvioidut: julkaisufoorumin tasoluokka 3 (kerroin 4), luokka 2 (3), luokka 1 (1) ja luokka 0 (0,1).
  - Avoimesti saatavilla olevat vertaisarvioidut, kerroin 1,2
  - Muut julkaisut, kerroin 0,1

Kilpailtu tutkimusrahoitus

- 12 %**
- Josta kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus 6 %
  - Josta kotimainen tutkimusrahoitus sekä kotimainen ja kansainvälinen yritysrahoitus 6 %

24 % Koulutus- ja tiedepolitiikan tavoitteet

15 % Strategiaperusteinen rahoitus

- Oslo A. yliopiston strategiaa tukevat toimenpiteet
- Oslo B. hallitusohjelmasta ja valtioneuvoston tavoitteista lähtevät korkeakoulu- ja tiedepolittiset tavoitteet, enintään
- Kansainvälistymisen näkökulma sisäänrakennettuna osana strategista rahoitusta

9 % Valtakunnalliset tehtävät

- Valtakunnalliset erityistehtävät, harjoittelukoulut, Kansalliskirjasto, Taldeyliopisto

(2)

(3)

(1)

KV. NÄKÖKULMA: KESKEISET HUOMIOT

1. Suomalainen yliopistojen (ja ammattikorkeakoulujen) rahoitusmalli on ja tulee olemaan Euroopan **tulosorientoitunein**.
2. Indikaattoreihin sitomattoman **perusrahoituksen** (1. pilari) alhainen osuus etenkin tutkimuksen osalta koettu myös jo OECD:n toimesta ongelmalliseksi.
3. Lähes julkinen monopoli rahoituksessa (noin 95%) + äärimmäisen vahva tulosohejaus = oletettavasti **alhainen tosiasiallinen** autonomia (vaikka EUA:n rankingeissa korkealla).
4. Enemmän kuin muualla Euroopassa, suomalaisten yliopistojen toiminnan **perusedellytykset** riippuvat niiden reagoinnista **korkeakoulupoliittisiin** kannustimiin.

VAKAUS, SELKEYS, LÄPINÄKYVYYS

11/20/2018

NYKYMALLIN VAKAUS

1% = n. 13 m. €
0,1% = n. 1,3 m. €

1% = 16-17 m. €
0,1% = 1,6-1,7 m. €

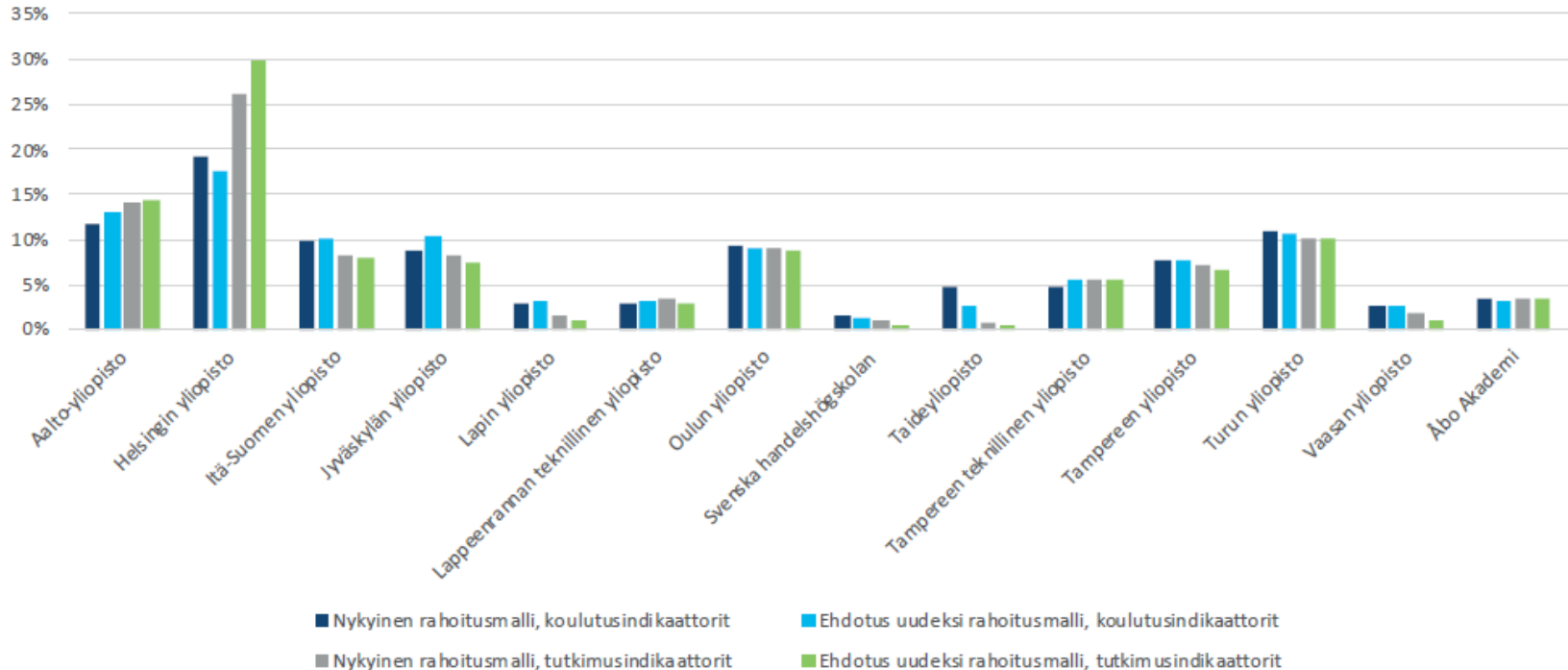
	Tulososa 2013	Tulososa 2016	Tulososa 2017	Muutos 13/16	Muutos 13/17		Koko malli 2013	Koko malli 2016	Koko malli 2017	Muutos 13/16	Muutos 13/17
AYO	12,83 %	12,56 %	12,54 %	-0,27 %	-0,29 %	AYO	15,90 %	14,00 %	13,90 %	-1,90 %	-2,00 %
HY	22,31 %	22,83 %	23,09 %	0,51 %	0,78 %	HY	23,26 %	24,19 %	24,48 %	0,93 %	1,22 %
ISY	8,54 %	8,81 %	8,64 %	0,27 %	0,10 %	ISY	8,20 %	8,44 %	8,39 %	0,25 %	0,19 %
JY	8,40 %	8,39 %	8,03 %	0,00 %	-0,37 %	JY	8,06 %	8,17 %	8,03 %	0,10 %	-0,04 %
LY	2,18 %	2,18 %	2,11 %	0,00 %	-0,07 %	LY	2,14 %	2,17 %	2,11 %	0,03 %	-0,02 %
LTY	3,33 %	3,14 %	3,04 %	-0,19 %	-0,29 %	LTY	2,80 %	2,74 %	2,82 %	-0,06 %	0,02 %
OY	8,97 %	8,90 %	8,74 %	-0,07 %	-0,23 %	OY	8,53 %	8,62 %	8,59 %	0,09 %	0,06 %
SHH	1,10 %	1,20 %	1,14 %	0,10 %	0,04 %	SHH	0,96 %	1,06 %	1,03 %	0,09 %	0,07 %
TTY	5,70 %	5,41 %	5,29 %	-0,29 %	-0,41 %	TTY	4,75 %	4,73 %	4,72 %	-0,02 %	-0,04 %
TaY	7,06 %	6,99 %	6,94 %	-0,07 %	-0,12 %	TaY	6,61 %	6,44 %	6,60 %	-0,17 %	-0,01 %
TY	10,52 %	10,57 %	10,36 %	0,05 %	-0,16 %	TY	9,72 %	9,89 %	9,85 %	0,16 %	0,13 %
VY	1,94 %	2,06 %	1,99 %	0,12 %	0,05 %	VY	1,63 %	1,75 %	1,81 %	0,12 %	0,17 %
ÅA	3,64 %	3,52 %	3,36 %	-0,12 %	-0,29 %	ÅA	3,68 %	3,59 %	3,48 %	-0,09 %	-0,20 %

Lähde: Vipunen (Yliopistolain mukainen valtionrahoitus), OKM (tulososa), omat laskelmat

LÄPINÄKYVYYS & SELKEYS: MALLIN DYNAAMISET VAIKUTUKSET?

Kuva 27: Yliopistojen voimassa olevan rahoitusmallin ja ehdotetun uuden rahoitusmallin vertailua eriteltyinä koulutuksen ja tutkimuksen rahoitustekijät

”KNOWN KNOWNS & KNOWN UNKNOWNNS”

VISION JA RAHOITUSMALLIN TUEKSI?

- **Rahoitusmallin seuranta:** mallin laskennan perustana olevat rahoitusluvut (indikaattoritasolle asti) Vipunen tietokantaan tai OKM:n koosteina kaikille julkiseksi vuosittain
- **Rahoitusmallin toiminnallisten vaikutusten:** empiirinen tutkiminen (syy-seuraus-tekijät) ja näiden vaikutukset muutoksiin tuloksellisuudessa
- **Tuloksiin sitomattoman perusrahoitusosuuden tuominen** malliin ja/tai indikaattoripoolin mahdollisuus

MITÄ HYVÄÄ MALLISSA SITTEEN ON? ESIMERKIKSI....

1. **Mallin jatkuvuus** ja “orgaaninen”, vaiheittainen kehittyminen 1990-luvulta
2. **Strategiaperusteisen rahoituksen läpinäkyvyyden** luvattu lisääminen ja sen **bottom-up painotteisuus** (2/3 yo mukaan)
3. **55 op** –indikaattorin korvaaminen tutkinnon **valmistumiskertoimella** (“pienempi paha....”)
4. **Tutkintotavoitealojen yhdistäminen** laajemmiksi kokonaisuuksiksi ja tutkintokattojen merkittävä nosto
5. **Tavoite yksityisen rahan** lisäämisestä (vrt. muut EU/OECD-maat)

KIITOS.

---

jussi.kivisto@uta.fi

@jakivisto

11/20/2018

